

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

MA THỊ NHÀN

**NGHIÊN CỨU ĐẶC ĐIỂM CẤU TRÚC VÀ
TÍNH ĐA DẠNG THỰC VẬT CÓ MẠCH TRONG MỘT SỐ
TRẠNG THÁI THẨM THỰC VẬT TẠI XÃ THANH ĐỊNH,
HUYỆN ĐỊNH HÓA, TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

MA THỊ NHÀN

**NGHIÊN CỨU ĐẶC ĐIỂM CẤU TRÚC VÀ
TÍNH ĐA DẠNG THỰC VẬT CÓ MẠCH TRONG MỘT SỐ
TRẠNG THÁI THẨM THỰC VẬT TẠI XÃ THANH ĐỊNH,
HUYỆN ĐỊNH HÓA, TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: SINH THÁI HỌC

Mã số: 60 42 01 20

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

Người hướng dẫn khoa học: TS. MA THỊ NGỌC MAI

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng cá nhân tôi. Các số liệu, kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được ai công bố trong bất kỳ công trình nào khác. Nếu sai tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm.

Tác giả

Ma Thị Nhàn

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài luận văn thạc sĩ chuyên ngành Sinh thái học, tại khoa Sinh - KTNN Trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên, tôi đã nhận được sự ủng hộ, giúp đỡ nhiệt tình của các thầy cô giáo, các đồng nghiệp, bạn bè và gia đình.

Trước tiên tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc nhất đến cô giáo **TS. Ma Thị Ngọc Mai** - người đã tận tình hướng dẫn, truyền đạt những kiến thức, kinh nghiệm quý báu để tôi có thể hoàn thành luận văn này.

Tôi cũng xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành đến các thầy cô giáo khoa Sinh, khoa Sau đại học - Trường Đại học sư phạm Thái Nguyên đã nhiệt tình giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình tôi học tập và nghiên cứu tại trường.

Cuối cùng, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn tới toàn thể gia đình, bạn bè và đồng nghiệp đã luôn cổ vũ, động viên tôi trong suốt thời gian qua.

Xin chân thành cảm ơn!

Thái nguyên, tháng 04 năm 2015

Tác giả

Ma Thị Nhàn

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cẢm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục các kí hiệu và chữ viết tắt	iv
Danh mục các bảng.....	v
Danh mục các hình	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Đặt vấn đề.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Phạm vi nghiên cứu	2
4. Đóng góp mới của luận văn	2
Chương 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Những nghiên cứu về thảm thực vật và hệ thực vật trên thế giới và Việt Nam.....	3
1.1.1. Những nghiên cứu về thảm thực vật.....	3
1.1.2. Những nghiên cứu về hệ thực vật.....	7
1.2. Những nghiên cứu về thành phần loài, thành phần dạng sống và cấu trúc.....	9
1.2.1. Những nghiên cứu về thành phần loài	9
1.2.2. Những nghiên cứu về thành phần dạng sống	13
1.2.3. Những nghiên cứu về cấu trúc rừng	17
1.3. Những nghiên cứu về các loài thực vật quý hiếm có nguy cơ bị tuyệt chủng ...	20
1.4. Những nghiên cứu về thảm thực vật, đa dạng thực vật ở Thái Nguyên và khu vực nghiên cứu	21
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	23
2.1. Đối tượng nghiên cứu	23
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	23
2.2.1. Phương pháp tuyên điều tra (TĐT) và ô tiêu chuẩn (OTC).....	23

2.2.2 Phương pháp thu thập số liệu	24
2.2.3. Phương pháp phân tích mẫu thực vật	25
2.2.4. Phương pháp điều tra trong nhân dân	25
Chương 3: ĐIỀU KIỆN TỰ NHIÊN - KINH TẾ - XÃ HỘI	26
3.1. Điều kiện tự nhiên.....	26
3.1.1. Vị trí địa lý.....	26
3.1.2. Địa hình	26
3.1.3. Địa chất, thổ nhưỡng	26
3.1.4. Khí hậu, thủy văn.....	26
3.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	27
3.2.1. Điều kiện kinh tế.....	27
3.2.2. Điều kiện xã hội.....	28
Chương 4: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	30
4.1. Đa dạng về hệ thực vật khu vực nghiên cứu.....	30
4.1.1. Đa dạng ở mức độ ngành	30
4.1.2. Đa dạng về mức độ họ	31
4.1.3. Đa dạng về mức độ Chi.....	35
4.2. Đa dạng của hệ thực vật trong các trạng thái thảm thực vật	38
4.2.1. Đa dạng về mức độ ngành trong các trạng thái thảm thực vật	38
4.2.2. Đa dạng về mức độ họ trong các trạng thái thảm thực vật tại KVNC....	39
4.2.3. Đa dạng về mức độ chi trong các trạng thái TTV	46
4.3. Đa dạng về giá trị sử dụng	49
4.3.1. Nhóm loài cây làm phân xanh (Px):	51
4.3.2. Nhóm cây lấy nhựa (Nh):.....	51
4.3.3. Nhóm cây dùng đan lát (Đ):.....	51
4.3.4. Nhóm cây lấy sản phẩm chăn nuôi (Nu).....	51
4.3.5. Nhóm cây là cảnh (Ca).....	51
4.3.6. Nhóm cây cho dầu	52

4.3.7. Nhóm cây làm rau ăn được (R)	52
4.3.8. Nhóm cây cho quả, hạt (Q)	53
4.3.9. Nhóm các cây cho gỗ	53
4.3.10. Nhóm cây làm thuốc (T)	53
4.3.11. Nhóm cây có từ hai công dụng trở lên.....	53
4.4. Đa dạng về thành phần các loài thực vật quý hiếm.....	54
4.5. Đa dạng về thành phần dạng sống.....	55
4.6. Đa dạng về các kiểu thảm thực vật khu vực nghiên cứu.....	58
4.6.1. Thảm thực vật tự nhiên	58
4.6.2. Rừng trồng.....	61
4.7. Đa dạng về cấu trúc hình thái của các trạng thái thảm thực vật	62
4.7.1. Trạng thái rừng thứ sinh.....	63
4.7.2. Trạng thái thảm cây bụi.....	63
4.7.3. Trạng thái thảm cỏ	64
4.8. Đề xuất giải pháp bảo tồn, nâng cao đa dạng sinh học khu vực nghiên cứu....	65
4.8.1. Các biện pháp về chính sách	65
4.8.2. Các biện pháp về quản lý, bảo vệ và phục hồi thảm thực vật.....	66
4.8.3. Các biện pháp kỹ thuật.....	66
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	68
1. Kết luận	68
2. Kiến nghị	69
TÀI LIỆU THAM KHẢO	70
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC KÍ HIỆU VÀ CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Viết đầy đủ
KVNC	Khu vực nghiên cứu
ODB	Ô dạng bản
OTC	Ô tiêu chuẩn
TĐT	Tuyển điều tra
TTV	Thảm thực vật
UBND	Ủy ban nhân dân
UNESCO	Tổ chức giáo dục, khoa học và văn hóa của liên hợp quốc
IUCN	The International Union for Conservation of Nature and Natural Resources - Tổ chức Bảo tồn thiên nhiên và Tài nguyên thiên nhiên Quốc tế.

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Bảng đánh giá số loài thực vật được mô tả trên toàn thế giới	8
Bảng 2.1. Ký hiệu mức độ nhiều của thực bì theo Drude	24
Bảng 4.1. Phân bố các taxon (họ, chi, loài) trong các ngành tại KVNC	30
Bảng 4.2. Các họ đa dạng nhất trong KVNC	32
Bảng 4.3. Các chi đa dạng nhất tại KVNC	35
Bảng 4.4. Số lượng, tỷ lệ % các họ, chi, loài trong các trạng thái thảm thực vật.....	38
Bảng 4.5. Những họ có từ 2 loài trở lên trong các trạng thái thảm cỏ, thảm cây bụi và rừng thứ sinh.....	39
Bảng 4.6. Các họ giàu loài nhất trong KVNC	45
Bảng 4.7: Các chi có từ 2 loài trở lên trong các trạng thái thảm thực vật	46
Bảng 4.8. Phân loại một số công dụng chính của các loài tại KVNC	50
Bảng 4.9. Các loài thực vật quý hiếm có nguy cơ tuyệt chủng	54
Bảng 4.10. Dạng sống chính trong các trạng thái thảm thực vật trong KVNC.	55
Bảng 4.11. Cấu trúc hình thái của các trạng thái thảm thực vật ở KVNC	62

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 2.1. Sơ đồ bố trí các ô dạng bản trong trong ô tiêu chuẩn	24
Hình 4.1: Biểu đồ phân bố tỷ lệ % các bậc Taxon (họ, chi, loài) trong các ngành thực vật khu vực nghiên cứu.....	30
Hình 4.2. Biểu đồ phân bố số lượng các bậc taxon (họ, chi, loài) trong các trạng thái thảm thực vật.....	38
Hình 4.3: Biểu đồ phân bố công dụng các loài thực vật khu vực nghiên cứu.....	50
Hình 4.4: Tỷ lệ % phân bố các dạng sống trong kiểu thảm cỏ.....	56
Hình 4.5: Tỷ lệ % phân bố các dạng sống trong kiểu thảm cây bụi	56
Hình 4.6: Tỷ lệ % phân bố các dạng sống trong kiểu thảm rừng thứ sinh.....	56
Hình 4.7: Tỷ lệ % các dạng sống trong các kiểu thảm thực vật thảm cỏ, thảm cây bụi, rừng thứ sinh	57